



Research Paper

Prioritizing Strategies for Political Development in Khorramabad City

Seyyed Ali Nader Dehghani Alvar^a, Maryam Beyranvandzade^a, Amir Hoseinian rad^{b*}, Mostafa Fallahi^a

^a. *Academic Jihad of Lorestan Branch, Khorram Abad, Iran*

^b. *Department of Geography, Faculty of Humanities, Lorestan University, Khorram Abad, Iran*

ARTICLE INFO

Keywords:

Strategy, political development of the city, participation, Khorramabad.

Received:

13 August 2024

Received in revised form:

06 September 2024

Accepted:


07 September 2024

pp.159-180

ABSTRACT

In the field of urban development, the prioritization of political strategies plays an essential role in the formation of sustainable and inclusive cities. The political development of the city is a complex and multifaceted process that seeks to increase citizen participation, strengthen democratic institutions, and improve the quality of life in cities. Identifying and prioritizing appropriate strategies for political development in each city is very important. As an important city in Iran, Khorramabad faces unique challenges and opportunities in the field of political development. This applied research used a descriptive-analytical method. Data were collected through library, document, and survey (researcher-made questionnaire tool). The statistical population of the research included 30 qualified experts in the research subject, who were selected based on gradual purposeful sampling. Analytical Hierarchy (AHP) method was used for data analysis. The findings of the research show that citizens' participation (with an average of 1.47), urban social movements (with an average of 1.84) and the role of the media and Khorramabad advocacy groups (with an average of 1.45) are three important issues in the political development strategies of this city that should be taken into consideration. The results of this research show that political development in Khorramabad requires a comprehensive and multilateral approach in which all political, social and economic actors should actively participate.

Citation: Dehghani Alvar, S.A. Beyranvandzadeh, M. Hoseinian rad. A. Fallahi, M. (2024). Prioritizing strategies for political development in Khorramabad city. *New researches of political geography*, 1 (1), 159-180.

 <http://doi.org/10.22.34/nrpg.1.1.11>

* . Corresponding author (Email: hoseinianrad.a@lu.ac.ir)



اولویت‌بندی راهبردهای توسعه سیاسی شهرستان خرم‌آباد

سید علی نادر دهقانی الوار - جهاد دانشگاهی استان لرستان، خرم‌آباد، ایران

مریم بیرانوندزاده - جهاد دانشگاهی استان لرستان، خرم‌آباد، ایران

امیر حسینیان راد^۱ - گروه جغرافیا، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه لرستان، خرم‌آباد، ایران

مصطفی فلاحی - جهاد دانشگاهی استان لرستان، خرم‌آباد، ایران

اطلاعات مقاله

چکیده

واژگان کلیدی:

راهبرد، توسعه سیاسی شهرستان، مشارکت، خرم‌آباد.

تاریخ دریافت:

۱۴۰۳/۰۵/۲۳

تاریخ بازنگری:

۱۴۰۳/۰۶/۱۶

تاریخ پذیرش:

۱۴۰۳/۰۶/۱۷

صص. ۱۸۰-۱۵۹

در زمینه توسعه شهری، اولویت‌بندی راهبردهای سیاسی نقش اساسی در شکل‌گیری شهرهای پایدار و فراگیر دارد. توسعه سیاسی شهر، فرآیندی پیچیده و چندوجهی است که در پی افزایش مشارکت شهروندان، تقویت نهادهای دموکراتیک و بهبود کیفیت زندگی در شهرهاست. شناسایی و اولویت‌بندی راهبردهای مناسب برای توسعه سیاسی در هر شهرستان بسیار مهم است. خرم‌آباد به عنوان یک شهرستان شاخص در ایران با چالش‌ها و فرصت‌های منحصر به فردی در حوزه توسعه سیاسی مواجه است. این پژوهش از نظر هدف، کاربردی و از نظر روش، توصیفی-تحلیلی است. روش گردآوری داده‌ها و اطلاعات به صورت کتابخانه‌ای، اسنادی و پیمایشی (بازار پرسشنامه محقق‌ساخته) است. جامعه آماری پژوهش شامل ۳۰ نفر از کارشناسان متخصص و خبره مرتبط با موضوع پژوهش است که بر اساس نمونه‌گیری هدفمند تدریجی انتخاب شده‌اند. برای تحلیل داده‌ها از روش تحلیل سلسله-مراتبی (AHP) بهره گرفته شده است. یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که مشارکت شهروندان (با میانگین ۱،۴۷)، جنبش‌های اجتماعی شهری (با میانگین ۱،۸۴) و نقش رسانه‌ها و گروه‌های مدافع خرم‌آباد (با میانگین ۱،۴۵) سه موضوع مهم و با اهمیت در راهبردهای توسعه سیاسی این شهرستان هستند که می‌بایست مورد توجه قرار گیرند. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که توسعه سیاسی در خرم‌آباد، نیازمند رویکردی جامع و چندجانبه است که لازم است تمامی بازیگران سیاسی، اجتماعی و اقتصادی در آن مشارکت فعال داشته باشند.

استناد: دهقانی الوار، سید نادر علی، بیرانوندزاده، مریم، حسینیان راد، امیر، فلاحی، مصطفی. (۱۴۰۳). اولویت‌بندی راهبردهای توسعه سیاسی شهرستان خرم‌آباد، پژوهش‌های نوین سیاست جغرافیایی، ۱ (۱)، ۱۵۹-۱۸۰.

 <http://doi.org/10.22.34/nrpg.1.1.11>

مقدمه

شهرها در طول تاریخ نقش تعیین کننده‌ای در توسعه سیاسی جوامع بشری داشته‌اند. ظهور شهرها به عنوان اشکال پیچیده سازمان اجتماعی و سیاسی، نقطه عطفی کلیدی در تکامل نظام‌های سیاسی بوده است. اگر بخواهیم به ریشه‌های تأثیر توسعه سیاسی در تکامل شهرها اشاره کنیم باید به تمدن‌های اولیه و نخستین اشکال شهرنشینی بپردازیم. اولین شهرها در حدود ۳۰۰۰ سال قبل از میلاد در دره‌های رودخانه‌های بین‌النهرین، مصر، چین و هند به وجود آمدند (موریس، ۱۳۷۴: ۵۴). این شهرهای اولیه با جایگزینی خویشاوندی با طبقه و شغل به عنوان اساس جامعه، جابه‌جایی رهبران قبایل توسط کاهنان معابد و پادشاهان با وظایف مذهبی، پیدایش کارگزاران تخصصی دولتی و بوروکراسی، توسعه سیستم‌های مالیات و تولید ثروت از طریق بازرگانی و تجارت، ایجاد نظم نظامی و تقسیمات طبقاتی مشخص می‌شدند. با افزایش قدرت شهرها، آنها توانستند نفوذ خود را بر مناطق روستایی اطراف اعمال کنند و امپراتوری‌های اولیه را تأسیس کنند. برخلاف استبداد دولت-شهرهای شرقی اولیه، پلیس یونان مدل متفاوتی از سیاست شهری را توسعه داد (چوپایان و اسماعیلی، ۱۳۹۹: ۷). ویژگی‌های کلیدی آنها شامل تضعیف اختیارات رئیس قبیله و سلطنت، ظهور خانواده‌های اشرافی و مبارزات جناحی برای قدرت، پیدایش بدنه شهروندی که از طریق انتخابات و شرکت در شوراها شهر به قدرت رسیدند، دوره‌های حکومت الیگارشی، استبداد و دموکراتیک می‌شدند. پلیس یونان بر اصل انجمن تعاونی و کنترل شهروندان بر امور سیاسی تأکید داشت. در دوره‌های بعدی شهرهای اروپای قرون وسطی نوع دیگری از توسعه سیاسی را در شهرها بروز دادند. شهرهای خودمختار در اروپای قرون وسطی به وجود آمدند که با شهرهای ماقبل خود متفاوت بودند؛ اما همچنان تحت تأثیر جامعه فئودالی بودند (فکوهی، ۱۳۸۳: ۸۷). شهرهای قرون وسطی با ویژگی‌هایی همچون آزادی اکثریت ساکنان، رشد تجارت و بازرگانی، توسعه تشکلهای تعاونی مانند اصناف، تدوین ساختارهای مشارکت شهروندان در دولت مشخص می‌شدند (مامفورد، ۱۳۹۰: ۱۲۳). اما در عصر مدرن، توسعه سیاسی شهرها به تکامل خود ادامه داده است. توسعه سیاسی شهر اکنون بر روی چهار اصل کلی شامل روابط قدرت و فرآیندهای تصمیم‌گیری در مناطق شهری، تعامل بین دولت‌های محلی، گروه‌های ذی‌نفع و سازمان‌های اجتماعی، رقابت برای منابع، نفوذ و قدرت، مسائلی مانند مسکن، حمل و نقل، توسعه اقتصادی و رفاه اجتماعی تمرکز دارد (Lewis & Lewis, 1992: 65).

از آن زمان تاکنون، توسعه سیاسی شهر همچنان یک حوزه مهم مطالعاتی است؛ زیرا شهرها محور تغییرات سیاسی و سازماندهی جامعه هستند (Dorward et al, 2024:195). توسعه سیاسی شهری فرآیندی پیچیده و چندوجهی است که به دنبال افزایش مشارکت شهروندان، تقویت نهادهای دموکراتیک و بهبود کیفیت زندگی در شهرهاست (Dilworth & Weaver, 2020:10). شناسایی و اولویت‌بندی راهبردهای مناسب برای توسعه سیاسی در هر شهر بسیار مهم است (رودریگو و همکاران، ۲۰۱۴). خرم‌آباد به عنوان یک شهر شاخص در ایران با چالش‌ها و فرصت‌های منحصر به فردی در حوزه توسعه سیاسی مواجه است.

این پژوهش با هدف شناسایی و اولویت‌بندی راهبردهای توسعه سیاسی شهرستان خرم‌آباد انجام شده است. برای دستیابی به این هدف، از پرسشنامه جامعی که بر اساس مدل‌های نظری توسعه سیاسی و با در نظر گرفتن ویژگی‌های خاص شهرستان خرم‌آباد طراحی شده، استفاده شد. این پرسشنامه شامل ۹ مؤلفه اصلی شامل نظام سیاسی، مشارکت شهروندان، فرهنگ سیاسی، پویایی قدرت در حال تحول، احزاب و ائتلاف‌های سیاسی محلی، ارتباط با دولت‌های ملی و منطقه‌ای، جنبش‌های اجتماعی شهری، نقش رسانه‌ها و گروه‌های مدافع و سازگاری و نوآوری است.

با توجه به اهمیت هر یک از مؤلفه‌ها در فرآیند توسعه سیاسی، این تحقیق تلاش می‌کند تا با استفاده از روش‌های تحلیل چند معیاره، وزن و اهمیت نسبی هر مؤلفه را تعیین کند. متعاقباً بر اساس اوزان مشتق شده، راهبردهای توسعه سیاسی مناسب برای شهرستان خرم‌آباد شناسایی و اولویت‌بندی می‌شود. این تحقیق به چند دلیل حائز اهمیت می‌باشد. اول اینکه تعیین اولویت‌های توسعه سیاسی در خرم‌آباد می‌تواند برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری هدفمندتر در

این حوزه را تسهیل کند. دوم اینکه انطباق مدل‌های نظری توسعه سیاسی با بافت خاص خرم‌آباد می‌تواند به مدل‌های قابل اجرا در سایر شهرهای ایران منجر شود. سوم اینکه یافته‌های این پژوهش می‌تواند به غنی‌سازی ادبیات دانشگاهی در حوزه توسعه سیاسی شهری کمک کند و در نهایت نتایج این تحقیق می‌تواند به سیاست‌گذاران محلی در تصمیم‌گیری بهتر کمک کند.

در این مقاله، پس از مروری بر ادبیات نظری توسعه سیاسی شهری، به معرفی روش تحقیق و ابزارهای به‌کار گرفته شده می‌پردازیم. در ادامه، نتایج به دست آمده از تجزیه و تحلیل داده‌ها ارائه و تفسیر خواهد شد. در نهایت بر اساس یافته‌های پژوهش، توصیه‌هایی برای توسعه سیاسی شهرستان خرم‌آباد ارائه خواهد شد.

مبانی نظری

توسعه سیاسی شهرها

توسعه سیاسی شهرها به تحول و دگرگونی ساختارهای سیاسی، حکمرانی و مشارکت اجتماعی در مناطق شهری اشاره دارد. این مفهوم شامل جنبه‌های مختلفی از جمله پویایی روابط قدرت، فرآیندهای تصمیم‌گیری و سیاست‌هایی است که زندگی شهری را شکل می‌دهد. به طور خلاصه، توسعه سیاسی شهرها، برآیند تعامل پیچیده‌ای از ساختارهای حکمرانی، پویایی‌های نهادی، عوامل اجتماعی-اقتصادی و مشارکت اجتماعی است که تجارب زیسته جمعیت شهری را شکل می‌دهد (Ross & Levine, 2015: 140).

راهبردهای توسعه سیاسی

راهبردهای توسعه سیاسی شهرها معمولاً چندین مؤلفه کلیدی را در بر می‌گیرد. می‌توان از مشارکت‌های دولتی-خصوصی به عنوان اولین مؤلفه نام برد. شهرها اغلب با توسعه‌دهندگان خصوصی مذاکره می‌کنند تا از طریق چارچوب‌هایی مانند شرایط، منطقه‌بندی انگیزشی و توسعه‌های عمومی-خصوصی، منافع عمومی را تضمین کنند. این راهبردها از مقررات غیرفعال تا توسعه فعال را شامل می‌شود که شهرها را ملزم می‌کند تا ریسک و کنترل را برای دستیابی به اهداف برنامه‌ریزی متعادل کنند (Sagalyn, 1997:1955). دومین مؤلفه، حکومتداری و تجدید ساختار نهادی است. تجدید ساختار سیاسی و اداری، مانند ایجاد آژانس‌های توسعه منطقه‌ای و مشارکت، نقش مهمی ایفا می‌کند. هدف این تجدید ساختار، ادغام سیاست‌های شهری در چارچوب‌های منطقه‌ای و وسیع‌تر، افزایش فرصت‌های سیاست‌گذاری استراتژیک و تأمین مالی است (Tewdwr-Jones & McNeill, 2000: 119). برنامه‌ریزی یکپارچه و مدیریت منابع مؤلفه‌های دیگر است که باید به آن اشاره کرد استراتژی‌های مؤثر توسعه شهر شامل هم‌سویی اهداف بلندمدت و کوتاه مدت اقتصادی، بهبود ساختارهای سازمانی و استفاده از حاکمیت الکترونیکی است. این رویکرد، استفاده منطقی از منابع را تضمین می‌کند و به مناطق کلیدی زندگی شهری می‌پردازد (Jakaitis et al, 2009: 26). به نظر برخی پژوهشگران، استراتژی‌های بین‌المللی و ائتلاف‌های سیاسی مؤلفه مهم دیگر است. شهرها راهبردهای جهانی را برای ارتقای توسعه اقتصادی، امنیت، تنوع فرهنگی و پایداری، توسعه می‌دهند. این راهبردها اغلب ناشی از همکاری بین نهادهای سیاسی و بخش‌های جامعه مدنی است (Jouve, 2007: 374). مؤلفه ابتکارات شهر هوشمند به عنوان مؤلفه‌ای جدید مطرح شده است. استفاده از داده‌ها و فناوری‌های هوشمند به طور فزاینده‌ای قابل توجه است. شهرهایی مانند گلاسکو، بریستول، بارسلونا و بیلباو در حال اجرای سیاست‌های مدیریت شهری-منطقه‌ای هوشمند هستند و بر نقش شهروندان به عنوان تصمیم‌گیرنده تأکید دارند (Calzada et al, 2017: 1). این مؤلفه‌ها به طور جمعی استراتژی‌های توسعه سیاسی شهرها را با هدف تقویت رشد شهری پایدار و فراگیر شکل می‌دهند.

پیشینه تحقیق

به منظور شناسایی و اولویت بندی راهبردهای مناسب برای توسعه سیاسی یک شهر، رویکردی چندوجهی ضروری است. ژوراوولا (۲۰۲۲) بر نیاز به یک چشم انداز استراتژیک که سیاست های عمومی را با زمینه های اجتماعی-اقتصادی ادغام می کند، تأکید می کند و ساختاری سه جزئی شامل تحلیل جامع، برنامه ریزی عمومی و مدل سازی زیرساخت برای توسعه شهری پیشنهاد می کند. این با ادعای فریمینو و فری (۲۰۱۴) مطابقت دارد که برنامه ریزی شهری باید استراتژی های یکپارچه ای اتخاذ کند که ساختار سیاسی-اجتماعی فناوری ها را در نظر بگیرد و مشارکت سهامداران را تضمین کند. پاگانو و بومن^۳ (۱۹۹۵) بر اهمیت رهبری سیاسی در شکل دهی به آینده شهری از طریق ائتلاف های استراتژیک تأکید می کنند و پیشنهاد می کنند که پروژه های توسعه ای با حمایت شهر باید در برابر اهداف اولیه برای سنجش موفقیت ارزیابی شوند. علاوه بر این، پولیتویچ^۴ (۲۰۱۳) استراتژی های توسعه پایدار شهری را مورد بحث قرار می دهد، به ویژه در زمینه سیاست های آب و هوایی که می تواند به عنوان چارچوبی برای شهرهایی که با هدف تاب آوری طولانی مدت ساخته شده اند عمل کند. امیری و همکاران (۱۳۹۹) به تاثیر جدایی گزینی بر زندگی و رفتارهای عموم شهروندان (همچون رفتار انتخاباتی شهروندان) در خرم آباد اشاره کرده اند. به گفته آنها محلات طایفه ای، شکلی از جدایی گزینی اکولوژیکی محسوب می شود و یکی از مهم ترین مشخصات شهری خرم آباد است. یافته های پژوهش معتضد راد و سپهوند (۱۳۹۲) حاکی از آن است که همبستگی معناداری بین متغیرهای مستقل (رسانه های جمعی، اعتماد اجتماعی، مشارکت اجتماعی و جنسیت) با متغیر وابسته (مشارکت سیاسی) در شهرستان خرم آباد وجود دارد. نتایج پژوهش زاهدی و بیرانوند (۱۳۸۹) نشان می دهد که بین پایگاه اقتصادی - اجتماعی مردم شهر خرم آباد و نگرش آنان به مشارکت سیاسی رابطه معناداری وجود دارد. یافته ها نشان می دهند پاسخ گویانی که دارای پایگاه اقتصادی - اجتماعی پایین هستند مخالفت بیشتری با مشارکت سیاسی داشته اند. فلاحی، سیف الدین و همکاران (۱۳۹۳) معتقدند که لرستان به عنوان بخشی از سرزمین ایران، با اینکه در متن سیاسی، اجتماعی و فرهنگی آن قرار دارد، از بعد توسعه سیاسی در نسبت به دیگر نواحی و استان ها در سطوح پایین تری قرار دارد و راه طولانی تری را جهت رسیدن به توسعه سیاسی مطلوب پیش روی دارد. این توسعه نیافتگی سیاسی، دیگر ابعاد توسعه را نیز تحت تاثیر قرار داده است و به طور کلی، چهره چندان مطلوبی را از این جهت نشان نمی دهد. در نهایت رهنما و همکاران (۲۰۱۲) یک رویکرد ساختار یافته برای انتخاب استراتژی های شهری، با تأکید بر نیاز به تعادل بین رشد و پایداری پیشنهاد می کند در مجموع، این بینش ها از یک راهبرد توسعه سیاسی جامع، فراگیر و پایدار برای شهرها دفاع می کنند.

شناخت قلمرو تحقیق

شهرستان خرم آباد با مساحت ۴۹۸۶ کیلومتر مربع در مرکز استان لرستان واقع شده است. این شهرستان با شهرستان های بروجرد و سلسله از شمال، دورود و الیگودرز از شرق، چگنی از غرب و با شهرستان پلدختر و استان خوزستان از جنوب ارتباط دارد. بر اساس سرشماری مرکز آمار ایران، جمعیت شهرستان خرم آباد در سال ۱۳۹۵ برابر با ۵۰۶ هزار و ۴۷۱ نفر بوده است که ۲۸۰۷ در صد جمعیت استان لرستان را شامل می شود (سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان لرستان، ۱۳۹۹).

¹ Zhuravleva

² Firmino and Frey's

³ Pagano and Bowman

⁴ Politewicz



شکل ۱- نقشه تقسیمات سیاسی شهرستان خرم آباد
منبع: سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان لرستان، ۱۳۹۹

روش تحقیق

با توجه به عنوان تحقیق، روش پژوهش، پیمایشی از نوع توصیفی مبتنی بر منابع اسنادی است. پیمایش یکی از روش‌های تحقیق اجتماعی است که در آن اعضای جامعه آماری به پرسش‌هایی در مورد موضوع مورد مطالعه محقق، پاسخ می‌دهند (پلانوکلازک و کرسول، ۱۴۰۰: ۵۳). جامعه آماری این تحقیق، مدیران مناطق شهر خرم‌آباد، مدیران قبلی شهری، اعضای شوراهای اسلامی در ادوار مختلف، کارشناسان مرتبط با شهر و مسائل سیاسی شهر، اساتید دانشگاه و پژوهشگران حوزه جغرافیای سیاسی می‌باشند. از آنجا که پرسشنامه رایج‌ترین روش جمع‌آوری اطلاعات در تحقیق پیمایشی است، در این پژوهش، برای جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز از پرسشنامه محقق ساخته و چندگویه‌ای، به صورت طیف لیکرت (خیلی کم، کم، تا حدودی، زیاد، خیلی زیاد) استفاده شده است، همچنین از متغیرهای موجود در پژوهش شامل اطلاعات هویتی و تعدادی گویه بهره برده شد. سوالات به صورت بسته تدوین شده است. پرسشنامه اولیه بر اساس مطالعات مقدماتی و با توجه به رویکرد نظری تحقیق و مطالعات تجربی پیشین تدوین و به منظور سنجش اعتبار شاخص‌ها، رفع اشکالات اساسی و اعمال نظرات اصلاحی در اختیار اساتید و صاحب نظران قرار گرفت. سپس پرسشنامه، در میان جامعه آماری توزیع، و از پاسخگویان درخواست شد نقطه نظرات خود را در مورد کیفیت پرسشنامه در ابعاد مختلف (تعداد و نوع سوال، ابهام در سوالات، چگونگی طرح سؤال و غیره) اظهار نمایند. تا بعد از تکمیل پرسشنامه، سنجش روایی متغیرها و اصلاح موارد مورد اشکال، پرسشنامه نهایی در اختیار پاسخگویان قرار گیرد و اطلاعات مورد نیاز جمع‌آوری شود. در این تحقیق، پرسشگر پرسشنامه را به طور مستقیم بین پاسخگویان توزیع کرده و بعد از راهنمایی‌های لازم از سوی پرسشگر، پاسخگویان پرسشنامه‌ها را تکمیل نمودند و سپس پرسشنامه‌ها جمع‌آوری شد. برای تعیین پایایی آن از ضریب آلفا کرونباخ (۰/۸۳) استفاده گردید این پرسشنامه با به کارگیری مقیاس پنج گزینه‌ای لیکرت تنظیم گردید. اعتبار صوری آن توسط اساتید مجرب تأیید و ضریب آلفای کرونباخ آن برای گویه‌ها به لحاظ مقدار پایایی ضریب مناسب و قابل قبولی بود. داده‌های پرسشنامه کدگذاری و به وسیله نرم افزار SPSS، مورد تحلیل واقع شدند. اولویت‌بندی مؤلفه‌های توسعه سیاسی شهر از طریق مدل AHP صورت گرفت. برای شروع عملیات اولویت‌بندی با AHP می‌بایست در مرحله مقایسه زوجی و سپس نرمال سازی زوج‌ها انجام شود به این منظور بر اساس اصول این روش در مقیسه دو به دو موضوعات از ۱ تا ۵ نمره داده میشود که ۵ نشان دهنده اهمیت بیشتر و سایر به مراتب از اهمیت خیلی کم برخوردارند در مقابل گزینه بعدی زوج عبارت خواهد بود از یک تقسیم بر مقدار زوج با اهمیت تر. در نهایت نرمال سازی انجام می‌شود و با احتساب میانگین اوزان نهایت رتبه هر عنوان که عبارت است از بیشترین مقدار میانگین به دست می‌آید (قدسی پور، ۱۳۹۸: ۵). در جدول زیر این عملیات برای ۹ موضوع اصلی و مهم مرتبط با شهرستان خرم‌آباد، انجام شده است.

جدول ۱. موضوعات و فاکتورهای استراتژی های توسعه سیاسی شهرستان خرم آباد

ردیف	موضوعات	فاکتورها	منبع
۱	نظام سیاسی	وجود ساختار رسمی: شهردار- شورای شهر- شورای محلات	هند (۲۰۲۴) لی
		توزیع قدرت: آیا شهردار حق و تو دارد؟	و همکاران (۲۰۲۴)
		وجود سیستم انتخاباتی: انتخابات سراسری، انتخابات ناحیه ای، نمایندگی نسبی و غیره.	
		وجود مکانیسم هایی برای اطمینان از اینکه هیچ یک از شاخه های سیاسی (شورای شهر- شهردار- فرماندار) فرمان قدرت مطلق را ندارند	
۲	مشارکت شهروندان	شوراهای مشورتی شهروندی: انتصاب شهروندان برای ارائه نظرات و پیشنهادات به دولت.	کالاندیدس (۲۰۱۸)
		جلسات عمومی: مکانیسم هایی برای بیان نگرانی های شهروندان در مورد موضوعات خاص.	هوویک و گیان
		سازمان های مردمی: حضور گروه های اجتماعی فعال و انجمن های مدنی که از منافع خاص دفاع می کنند.	نومیس (۲۰۲۲)
		دموکراسی مستقیم: فرآیندهایی مانند طرح های رأی گیری یا دادخواست های شهروندان برای تأثیرگذاری بر سیاست های محلی.	
۳	فرهنگ سیاسی	سطح اعتماد: شهروندان به دولت محلی خود اعتماد دارند تا در راستای منافع آنها عمل کند	بویس (۲۰۰۹)
		مدارا با مخالفان: آیا دیدگاه های مختلف و اعتراضات مسالمت آمیز پذیرفته می شود؟	اُورس و دی
		مشارکت سیاسی: آیا فرهنگ بی علاقتی یا مشارکت فعال در انتخابات و فرآیندهای سیاسی وجود دارد؟	ورایس (۲۰۱۳)
		مصرف رسانه ای: آیا شهروندان در معرض رسانه های مختلف و تحلیل انتقادی مسائل سیاسی هستند؟	
۴	دینامیک قدرت در حال تحول	تغییر جمعیت شناسی: چگونگی تاثیر تغییرات در تراکم جمعیت، قومیت و سطح درآمد بر قدرت سیاسی	نام و پارو (۲۰۱۴) پتروا و همکاران (۲۰۲۱)
		جنبش های مردمی: آیا جنبش های اجتماعی برای پرداختن به مسائلی مانند عدالت اجتماعی یا حفاظت از محیط زیست ظهور می کنند؟	
		تأثیر فناوری: فناوری چگونه بر کمپین های سیاسی، مشارکت شهروندان و دسترسی به اطلاعات تأثیر می گذارد؟	
		تغییرات اقتصادی: تغییرات در پایگاه اقتصادی شهر بر توزیع قدرت بین صنایع تأثیر می گذارد؟	
۵	احزاب و ائتلاف های سیاسی محلی	وجود و حضور احزاب سیاسی مستقر در سطح شهر	لی (۲۰۲۴)
		آیا این احزاب پلتفرم های روشنی ارائه می دهند و برای کنترل دولت رقابت می کنند؟	سahید و همکاران (۲۰۲۰)
		آیا انتخابات محلی بیشتر بر کاندیداهای فردی و ائتلاف های موقت متمرکز است؟	
		آیا انتخابات محلی بیشتر بر کاندیداهای قومیتی متمرکز است؟	
۶	ارتباط با دولت ملی و منطقه ای	سطح خودمختاری شهر از سطوح بالاتر حکومتی برخوردار است.	ها و جنکینز (۲۰۲۴)
		آیا بر بودجه، مالیات و سیاست های خود کنترل دارد؟	
		آیا شورای اسلامی شهر یا نهادهای دولتی ارتباط دو سویه دارد	
		تعامل با دولت های ملی و منطقه ای چگونه توسعه سیاسی شهر را شکل می دهد؟	
۷	جنبش های اجتماعی شهری	نقش جنبش های اجتماعی در شکل گیری منظر سیاسی شهر.	اسلو و داگ (۲۰۲۴)
		آیا این جنبشها از موضوعات خاصی مانند حفاظت از محیط زیست حمایت میکنند و بر سیاستها تأثیر می گذارند؟	مایکلز (۲۰۰۶)
		آیا این جنبش ها از موضوعات خاص مانند عدالت اجتماعی حمایت می کنند و بر سیاست ها تأثیر می گذارند؟	
		آیا سازمانهای مردم نهاد امکان تشکیل سهل الوصول دارند؟	

۵	۸۵۰	۳۳۰	۳۷۱	۵۳۱	۷۹۰	۷۵۱	۱۷۱	۶۱۱	۶۰۰	۴۰۱	۸۰۰	۴۳۰	۵۵۰	۵۰
۸	۳۳۰	۳۳۰	۳۷۱	۵۳۱	۷۹۰	۷۵۱	۱۷۱	۶۱۱	۶۰۰	۴۰۱	۸۰۰	۴۳۰	۵۵۰	۵۰
۱	۳۷۱	۳۷۱	۳۷۱	۵۳۱	۷۹۰	۷۵۱	۱۷۱	۶۱۱	۶۰۰	۴۰۱	۸۰۰	۴۳۰	۵۵۰	۵۰
۲	۵۳۱	۵۳۱	۵۳۱	۵۳۱	۷۹۰	۷۵۱	۱۷۱	۶۱۱	۶۰۰	۴۰۱	۸۰۰	۴۳۰	۵۵۰	۵۰
۷	۵۰	۵۰	۳۷۱	۵۳۱	۷۹۰	۷۵۱	۱۷۱	۶۱۱	۶۰۰	۴۰۱	۸۰۰	۴۳۰	۵۵۰	۵۰
جمع	۷۱	۷۱	۳۷۱	۵۳۱	۷۹۰	۷۵۱	۱۷۱	۶۱۱	۶۰۰	۴۰۱	۸۰۰	۴۳۰	۵۵۰	۵۰
میانگین	۲۰	۲۰	۳۷۱	۵۳۱	۷۹۰	۷۵۱	۱۷۱	۶۱۱	۶۰۰	۴۰۱	۸۰۰	۴۳۰	۵۵۰	۵۰

چنانکه در قسمت رتبه‌ها مشخص است، مشارکت شهروندان، جنبش‌های اجتماعی شهری و نقش رسانه‌ها و گروه‌های مدافع خرم‌آباد سه موضوع مهم در راهبردهای توسعه سیاسی این شهر هستند که می‌بایست مورد توجه قرار گیرند. در مراحل بعدی می‌بایست عناصر موضوعات به صورت مقایسه زوجی در AHP مورد تحلیل قرار گیرند که در جداول زیر به ترتیب انجام شده است.

جدول ۲. مقایسه زوجی فاکتور مربوط به موضوع (نظام سیاسی)

نظام سیاسی	توزیع قدرت:	وجود ساختار رسمی...	وجود سیستم انتخاباتی...	وجود مکانیسم‌هایی برای...	نرمال سازی				میانگین	رتبه
توزیع قدرت: آیا شهردار حق و تو دارد؟	۱	۰.۵۰	۰.۵۰	۰.۳۳	۰.۵۰	۰.۳۱	۰.۲۴	۰.۶۲	۰.۴۱	۴
وجود ساختار رسمی	۲	۱	۴.۰۰	۰.۵۰	۱	۰.۶۲	۱.۸۸	۰.۹۲	۱.۱۱	۲
وجود سیستم انتخاباتی: انتخابات سراسری، انتخابات ناحیه‌ای، نمایندگی و...	۲	۲	۱	۰.۳۳	۱.۰۰	۱.۸۵	۱.۴۱	۱.۸۵	۱.۵۳	۱
وجود مکانیسم‌هایی برای اطمینان از اینکه هیچ یک از شاخه‌های سیاسی (شورای شهر- شهردار-فرماندار) فرمان قدرت مطلق را ندارند	۳	۳	۳	۱	۱.۵۰	۰.۴۶	۰.۳۵	۰.۴۶	۰.۶۹	۳
جمع	۸	۶.۵۰	۸.۵۰	۲.۱۷						
میانگین	۲	۱.۶۳	۲.۱۳	۰.۵۴						

موضوع وجود ساختار رسمی از اهمیت بالایی برخوردار است و کارشناسان بر اهمیت وجود ساختارهای رسمی و قانونی برای اداره امور شهر تأکید دارند. این ساختارها به ایجاد ثبات، شفافیت و پیش‌بینی‌پذیری در تصمیم‌گیری‌ها کمک می‌کنند. همچنین وجود ساز و کار انتخاباتی منظم و عادلانه برای انتخاب نمایندگان مردم در سطوح مختلف، از اهمیت بالایی برخوردار است. این ساز و کار به مشارکت مردم در تصمیم‌گیری‌ها کمک کرده و پاسخگویی مسئولان را افزایش می‌دهد. علاوه بر آن، کارشناسان بر اهمیت توزیع عادلانه قدرت بین نهادهای مختلف شهری تأکید دارند. تمرکز بیش از حد قدرت در دست یک نهاد یا فرد (شورای شهر یا شهرداری)، می‌تواند به فساد و سوء استفاده از قدرت

منجر شود. موضوع بعدی در عامل سیاسی، مکانیسم‌های کنترل قدرت است. وجود مکانیسم‌هایی برای کنترل قدرت و جلوگیری از تمرکز بیش از حد آن در دست یک گروه خاص، از اهمیت بالایی برخوردار است. این مکانیسم‌ها می‌توانند شامل نظارت بر عملکرد مسئولان، شفافیت در تصمیم‌گیری‌ها و پاسخگویی به مردم باشد.

در عامل نظام سیاسی، اینکه «وجود ساختار رسمی: شهردار (شهردار قوی) - شورای شهر، وجود سیستم انتخاباتی: انتخابات سراسری، انتخابات ناحیه‌ای، نمایندگی و...» وجود مکانیسم‌هایی برای اطمینان از اینکه هیچ یک از شاخه‌های سیاسی (شورای شهر - شهردار-فرماندار) فرمان قدرت مطلق را ندارند، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. با توجه به نتایج حاصل از این جدول، می‌توان نتیجه گرفت که کارشناسان پاسخگو در شهر خرم‌آباد، بر اهمیت وجود یک نظام سیاسی شفاف، پاسخگو و مبتنی بر مشارکت مردم تأکید دارند. آن‌ها معتقدند که وجود ساختارهای رسمی، سیستم انتخاباتی منظم و توزیع عادلانه قدرت، از جمله عوامل کلیدی برای توسعه سیاسی پایدار در این شهر هستند.

جدول ۳. مقایسه زوجی فاکتور مربوط به موضوع (مشارکت شهروندان)

مشارکت شهروندان	شوراهای مشورتی شهروندی	جلسات عمومی	سازمان‌های مردمی	دموکراسی مستقیم	نرمال سازی				میانگین رتبه	رتبه
					۰.۸۰	۰.۶۲	۱.۵۲	۰.۸۰		
شوراهای مشورتی شهروندی	۱.۰۰	۰.۳۳	۲.۰۰	۲.۰۰	۰.۸۰	۰.۶۲	۱.۵۲	۰.۸۰	۰.۹۳	۲
جلسات عمومی	۳.۰۰	۱.۰۰	۲.۰۰	۳.۰۰	۲.۴۰	۱.۸۵	۱.۵۲	۱.۲۰	۱.۷۴	۱
سازمان‌های مردمی	۰.۵۰	۰.۵۰	۱.۰۰	۴.۰۰	۰.۴۰	۰.۶۲	۰.۱۹	۰.۴۰	۰.۴۰	۳
دموکراسی مستقیم	۰.۵۰	۰.۳۳	۰.۲۵	۱.۰۰	۰.۴۰	۰.۱۵	۰.۰۵	۰.۱۰	۰.۱۸	۴
جمع	۵.۰۰	۲.۱۷	۵.۲۵	۱۰.۰۰						
میانگین	۱.۲۵	۰.۵۴	۱.۳۱	۲.۵۰						

جدول فوق به طور خاص به مقایسه زوجی فاکتورهای مرتبط با موضوع "مشارکت شهروندان" می‌پردازد. این فاکتورها شامل موارد زیر است؛ شوراهای مشورتی شهروندی: کارشناسان بر اهمیت تشکیل شوراهای مشورتی شهروندی برای افزایش مشارکت مردم در تصمیم‌گیری‌های شهری تأکید ویژه‌ای دارند. این شوراهای می‌توانند به عنوان پل ارتباطی بین شهروندان و مسئولان عمل کرده و در بهبود تصمیم‌گیری‌ها نقش مؤثری ایفا کنند. جلسات عمومی: برگزاری جلسات عمومی به صورت منظم، فرصتی را برای شهروندان فراهم می‌کند تا نظرات و پیشنهادات خود را در مورد مسائل شهری مطرح کنند. به نظر کارشناسان، این جلسات نقش مهمی در شفافیت و پاسخگویی مسئولان دارند. سازمان‌های مردم‌نهاد: فعالیت سازمان‌های مردم‌نهاد در حوزه‌های مختلف اجتماعی، فرهنگی و سیاسی می‌تواند به افزایش مشارکت شهروندان و تقویت جامعه مدنی کمک کند. کارشناسان بر اهمیت حمایت از این سازمان‌ها و ایجاد فضایی مناسب برای فعالیت آن‌ها تأکید دارند. دموکراسی مستقیم: اگرچه دموکراسی مستقیم در مقایسه با سایر فاکتورها اهمیت کمتری دارد، اما کارشناسان به نقش آن در افزایش مشارکت شهروندان در تصمیم‌گیری‌های مهم اشاره کرده‌اند.

بر اساس نتایج حاصل از این جدول، می‌توان نتیجه گرفت که کارشناسان پاسخگو در این تحقیق، بر اهمیت افزایش مشارکت شهروندان در تصمیم‌گیری‌های شهری تأکید ویژه‌ای دارند. آن‌ها معتقدند که ایجاد سازوکارهایی مانند شوراهای مشورتی شهروندی، برگزاری جلسات عمومی و حمایت از سازمان‌های مردم‌نهاد، می‌تواند به بهبود کیفیت حکومتمداری و افزایش رضایت‌مندی شهروندان کمک کند. همچنین قابل ذکر است که در عامل مشارکت شهروندان؛ جلسات عمومی (مکانیسم‌هایی برای بیان نگرانی‌های شهروندان در مورد موضوعات خاص) رتبه یک را به خود

اختصاص داده است.

جدول ۴. مقایسه زوجی فاکتور مربوط به موضوع (فرهنگ سیاسی)

فرهنگ سیاسی	سطح اعتماد	مدارا با مخالفان	مشارکت سیاسی	مصرف رسانه ای	نرمال سازی				میانگین	رتبه
					۰.۷۱	۱.۸۵	۰.۱۵	۱.۶۰		
سطح اعتماد	۱.۰۰	۳.۰۰	۰.۲۵	۳.۰۰	۰.۷۱	۱.۸۵	۰.۱۵	۱.۶۰	۱.۰۸	۲
مدارا با مخالفان	۰.۳۳	۱.۰۰	۰.۵۰	۰.۵۰	۰.۲۴	۰.۶۲	۳.۰۴	۰.۲۷	۱.۰۴	۳
مشارکت سیاسی	۴.۰۰	۰.۵۰	۱.۰۰	۳.۰۰	۲.۸۲	۱.۲۳	۰.۲۰	۰.۵۳	۱.۲۰	۱
مصرف رسانه ای	۰.۳۳	۲.۰۰	۰.۳۳	۱.۰۰	۰.۲۴	۰.۳۱	۰.۰۵	۰.۱۳	۰.۱۸	۴
جمع	۵.۶۷	۶.۵۰	۶.۵۸	۷.۵۰						
میانگین	۱.۴۲	۱.۶۳	۱.۶۵	۱.۸۸						

جدول شماره ۴ به طور خاص به مقایسه زوجی فاکتورهای مرتبط با موضوع "فرهنگ سیاسی" می‌پردازد. این فاکتور ها شامل موارد زیر است؛ سطح اعتماد؛ کارشناسان بر اهمیت سطح اعتماد بین شهروندان و نهادهای حکومتی تأکید ویژه‌ای دارند. اعتماد بالا به نهادهای حکومتی، مشارکت سیاسی را افزایش داده و به ثبات سیاسی کمک می‌کند. مدارا با مخالفان: تحمل و مدارا با دیدگاه‌های مخالف، از جمله شاخص‌های مهم فرهنگ سیاسی است. کارشناسان بر اهمیت ایجاد فضای گفت‌وگو و پذیرش تفاوت‌ها تأکید دارند. مشارکت سیاسی: مشارکت سیاسی شهروندان در امور عمومی، نشان‌دهنده سلامت فرهنگ سیاسی است. کارشناسان بر اهمیت افزایش مشارکت سیاسی شهروندان در سطوح مختلف تأکید دارند. مصرف رسانه‌ای: مصرف رسانه‌ای و دسترسی شهروندان به اطلاعات، از جمله عوامل مؤثر بر شکل‌گیری افکار عمومی است. کارشناسان بر اهمیت دسترسی شهروندان به اطلاعات دقیق و متنوع تأکید دارند. بر اساس نتایج حاصل از این جدول، می‌توان نتیجه گرفت که کارشناسان سیاسی در شهر خرم‌آباد، بر اهمیت تقویت فرهنگ سیاسی مبتنی بر اعتماد، مدارا، مشارکت و دسترسی به اطلاعات تأکید دارند. آن‌ها معتقدند که تقویت این ابعاد، می‌تواند به بهبود کیفیت حکومتمداری و افزایش رضایت‌مندی شهروندان کمک کند. در عامل فرهنگ سیاسی؛ مشارکت سیاسی رتبه یک را به خود اختصاص داده است.

جدول ۵. مقایسه زوجی فاکتور مربوط به موضوع (دینامیک قدرت در حال تحول)

دینامیک قدرت در حال تحول	تغییر جمعیت شناسی	جنبش‌های مردمی	تأثیر فناوری	تغییرات اقتصادی	نرمال سازی				میانگین	رتبه
					۰.۷۳	۱.۰۰	۰.۹۲	۰.۴۰		
تغییر جمعیت شناسی	۱.۰۰	۲.۰۰	۰.۵۰	۰.۵۰	۰.۷۳	۱.۰۰	۰.۹۲	۰.۴۰	۰.۷۶	۲
جنبش‌های مردمی	۰.۵۰	۱.۰۰	۰.۳۳	۰.۵۰	۰.۳۶	۰.۵۰	۰.۶۲	۰.۴۰	۰.۴۷	۳
تأثیر فناوری	۲.۰۰	۳.۰۰	۱.۰۰	۳.۰۰	۱.۴۵	۱.۰۰	۰.۶۲	۰.۸۰	۰.۹۷	۱
تغییرات اقتصادی	۲.۰۰	۲.۰۰	۰.۳۳	۱.۰۰	۱.۴۵	۰.۲۵	۰.۱۵	۰.۲۰	۰.۵۱	۴
جمع	۵.۵۰	۸.۰۰	۲.۱۷	۵.۰۰						
میانگین	۱.۳۸	۲.۰۰	۰.۵۴	۱.۲۵						

این جدول به طور خاص به مقایسه زوجی فاکتورهای مرتبط با موضوع "دینامیک قدرت در حال تحول" می‌پردازد. این فاکتورها (عوامل) شامل موارد زیر است؛ تغییرات اقتصادی: کارشناسان بر اهمیت تغییرات اقتصادی در شکل‌گیری و تغییر ساختار قدرت در شهر تأکید ویژه‌ای دارند. تغییرات اقتصادی می‌تواند به تغییر تعادل قوا بین گروه‌های مختلف اجتماعی و سیاسی منجر شود. تأثیر فناوری: پیشرفت فناوری و دیجیتالی شدن جامعه، اثرات قابل توجهی بر ساختار قدرت و روابط اجتماعی دارد. کارشناسان به اهمیت در نظر گرفتن این عامل در تحلیل پویای قدرت اشاره کرده‌اند. جنبش‌های مردمی: جنبش‌های اجتماعی و مدنی می‌توانند به چالش کشیدن ساختارهای قدرت موجود و شکل‌گیری الگوهای جدید قدرت کمک کنند. تغییر جمعیت‌شناسی: تغییرات جمعیتی مانند افزایش جمعیت جوان یا مهاجرت، می‌تواند بر ترکیب اجتماعی و سیاسی شهر تأثیر بگذارد و به تغییر ساختار قدرت منجر شود.

بر اساس نتایج حاصل از این جدول، می‌توان نتیجه گرفت که کارشناسان، بر اهمیت عوامل اقتصادی، فناوری، جنبش‌های مردمی و تغییرات جمعیت‌شناسی در شکل‌گیری دینامیک قدرت تأکید دارند. این عوامل به عنوان نیروهای محرکه تغییر در ساختار قدرت و روابط اجتماعی در شهر شناخته می‌شوند. در عامل دینامیک قدرت در حال تحول؛ تأثیر فناوری رتبه یک را به خود اختصاص داده است.

جدول ۶. مقایسه زوجی فاکتور مربوط به موضوع (احزاب و ائتلاف‌های سیاسی محلی)

حزب و ائتلاف‌های سیاسی محلی	وجود و حضور (۱-۵)	وجود پلتفرم‌های روشن (۱-۵)	تأکید بر کاندیداهای فردی (۱-۵)	تأکید بر کاندیداهای (۱-۵)	نرمال سازی				میانگین	رتبه
					۰.۸	۰.۶	۰.۸	۱.۸		
وجود و حضور احزاب سیاسی مستقر در سطح شهر	۱.۰ ۰	۰.۳ ۳	۲.۰۰	۳.۰ ۰	۰.۸ ۳	۰.۶ ۴	۰.۸ ۰	۱.۸ ۹	۱.۰۴	۲
وجود پلتفرم‌های روشن برای احزاب	۳.۰ ۰	۱.۰ ۰	۴.۰۰	۲.۰ ۰	۲.۴ ۸	۱.۹ ۲	۱.۶ ۰	۱.۲ ۶	۱.۸۲	۱
تأکید بر کاندیداهای فردی و ائتلاف‌های موقت در انتخابات محلی	۰.۵ ۰	۰.۲ ۵	۱.۰۰	۰.۳ ۳	۰.۴ ۱	۰.۹ ۶	۱.۲ ۰	۰.۶ ۳	۰.۸۰	۳
تأکید بر کاندیداهای متخصص و شاخص در انتخابات محلی	۰.۳ ۳	۰.۵ ۰	۳.۰۰	۱.۰ ۰	۰.۲ ۸	۰.۲ ۴	۰.۳ ۰	۰.۱ ۶	۰.۲۴	۴
جمع	۴.۸ ۳	۲.۰ ۸	۱۰.۰ ۰	۶.۳ ۳						
میانگین	۱.۲ ۱	۰.۵ ۲	۲.۵۰	۱.۵ ۸						

این جدول به طور خاص به مقایسه زوجی فاکتورهای مرتبط با موضوع "احزاب و ائتلاف‌های سیاسی محلی" می‌پردازد. این فاکتورها شامل موارد زیر است؛ وجود و حضور احزاب سیاسی مستقر در سطح شهر: کارشناسان بر اهمیت وجود احزاب سیاسی مستقر و فعال در سطح محلی تأکید ویژه‌ای دارند. این احزاب می‌توانند به عنوان نمایندگان بخش‌های مختلف جامعه عمل کرده و در تصمیم‌گیری‌های سیاسی نقش آفرینی کنند. وجود پلتفرم‌های (سکوها) روشن برای احزاب به منظور کنترل دولت: وجود برنامه‌ها و اهداف مشخص برای احزاب سیاسی، به آن‌ها کمک می‌کند تا در صورت دستیابی به قدرت، بتوانند برنامه‌های خود را اجرا کنند. تأکید بر کاندیداهای فردی و ائتلاف‌های موقت در انتخابات محلی: در برخی از انتخابات، ممکن است تأکید بر کاندیداهای مستقل یا ائتلاف‌های

موقت بیشتر باشد. این امر می‌تواند نشان‌دهنده ضعف احزاب سیاسی مستقر یا عدم اعتماد مردم به آن‌ها باشد. تاکید بر کاندیداهای متخصص و شاخص در انتخابات محلی: انتخاب کاندیداهای متخصص و دارای صلاحیت، می‌تواند به بهبود کیفیت مدیریت شهری کمک کند.

بر اساس نتایج حاصل از این جدول، می‌توان نتیجه گرفت که کارشناسان سیاسی در شهر خرم‌آباد، بر اهمیت وجود احزاب سیاسی مستقر و فعال در سطح محلی و همچنین وجود برنامه‌های مشخص برای این احزاب تأکید دارند. همچنین، انتخاب کاندیداهای متخصص و دارای صلاحیت، از دیگر عوامل مهم در بهبود وضعیت سیاسی شهر به شمار می‌آید. به طور کلی، در عامل احزاب و ائتلاف‌های سیاسی محلی؛ وجود پلتفرم‌های روشن برای احزاب رتبه یک را به خود اختصاص داده است.

جدول ۷. مقایسه زوجی فاکتور مربوط به موضوع (ارتباط با دولت های ملی و منطقه ای)

ارتباط با دولت های ملی و منطقه ای	میزان تعامل با دولت های ملی و دولت	ارتباط دو سویه شورای اسلامی شهر	کنترل بر بودجه، مالیات و سیاست های	برخورداری از سطح خودمختاری شهر	نرمال سازی				میانگین	رتبه
					۰.۸	۰.۲	۲.۵	۱.۲		
برخورداری از سطح خودمختاری شهر از سطوح بالاتر حکومتی	۳.۰	۳.۰	۰.۳	۱.۰	۰.۸	۰.۲	۲.۵	۱.۲	۱.۲	۱
کنترل بر بودجه، مالیات و سیاست های خود	۰.۵	۰.۵	۱.۰	۳.۰	۲.۵	۰.۷	۰.۴	۰.۲	۰.۹	۲
ارتباط دو سویه شورای اسلامی شهر با سایر نهادهای دولتی	۰.۵	۰.۵	۲.۰	۰.۳	۰.۲	۱.۵	۰.۱	۰.۴	۰.۵	۳
میزان تعامل با دولت های ملی و دولت محلیهای معین هم جوار و تاثیر آن بر شکل توسعه سیاسی شهر	۱.۰	۰.۲	۲.۰	۰.۳	۰.۲	۰.۳	۰.۰	۰.۱	۰.۲	۴
جمع	۹.۵	۴.۷	۵.۳	۴.۶						
میانگین	۲.۳	۱.۱	۱.۳	۱.۱						

جدول شماره هفت به طور خاص به ارزیابی اهمیت نسبی فاکتورهای مختلف مرتبط با ارتباط شهر خرم‌آباد با دولت‌های ملی و منطقه‌ای می‌پردازد. این فاکتورها شامل موارد زیر است؛ برخورداری از سطح خودمختاری شهر از سطوح بالاتر حکومتی: این فاکتور به میزان استقلال و اختیاری که شهر در تصمیم‌گیری‌ها دارد اشاره می‌کند. کارشناسان به این موضوع اهمیت زیادی می‌دهند، چرا که استقلال بیشتر می‌تواند به افزایش کارایی و پاسخگویی مدیریت شهری کمک کند. کنترل بر بودجه، مالیات و سیاست‌های خود: این فاکتور به میزان کنترل شهر بر منابع مالی و سیاست‌گذاری‌های محلی اشاره دارد. داشتن کنترل بیشتر بر منابع مالی می‌تواند به شهرها اجازه دهد تا اولویت‌های خود را بهتر دنبال کنند و به نیازهای محلی پاسخ دهند. ارتباط دو سویه شورای اسلامی شهر با سایر نهادهای دولتی: این فاکتور به اهمیت ارتباط موثر بین شورای اسلامی شهر و سایر نهادهای دولتی اشاره دارد. این ارتباط می‌تواند به هماهنگی بهتر بین سطوح مختلف حکومتی و تسهیل در اجرای پروژه‌های مشترک کمک کند. میزان تعامل با دولت‌های ملی و دولت‌های محلی هم‌جوار و تأثیر آن بر شکل توسعه سیاسی شهر: این فاکتور به اهمیت تعامل با

دولت‌های ملی و محلی دیگر در توسعه شهر اشاره دارد. تعاملات بین‌شهری و بین‌المللی می‌تواند به جذب سرمایه‌گذاری، انتقال فناوری و توسعه همکاری‌ها کمک کند.

بر اساس نتایج حاصل از این جدول، می‌توان به چند نتیجه مهم دست یافت؛ اهمیت استقلال و خودمختاری: کار شنا سان بر اهمیت استقلال و خودمختاری شهرها در تصمیم‌گیری‌ها تأکید دارند. ضرورت کنترل بر منابع مالی: داشتن کنترل بیشتر بر منابع مالی به شهرها اجازه می‌دهد تا اولویت‌های خود را بهتر دنبال کنند. اهمیت ارتباط موثر با سایر نهادها: ارتباط موثر با دولت‌های ملی و محلی دیگر می‌تواند به توسعه شهر کمک کند. تأثیر تعاملات بین‌شهری: تعاملات بین شهری و بین‌المللی می‌تواند فرصت‌های جدیدی را برای توسعه شهر ایجاد کند. به صورت کلی، در عامل ارتباط با دولت‌های ملی و منطقه‌ای؛ برخورداری از سطح خودمختاری شهر از سطوح بالاتر حکومتی رتبه یک را به خود اختصاص داده است.

جدول ۸. مقایسه زوجی فاکتور مربوط به موضوع (جنبش‌های اجتماعی شهری)

جنبش‌های اجتماعی شهری	نقش جنبش‌های اجتماعی در	آیا این جنبش‌ها از موضوعات	آیا این جنبش‌ها از موضوعات	آیا سازمانهای مردم‌نهاد امکان	نرمال سازی				میانگین	رتبه
					۱.	۲.	۳.	۴.		
نقش جنبش‌های اجتماعی در شکل‌گیری منظر سیاسی شهر.	۱.۰۰	۵.۰۰	۲.۰۰	۳.۰۰	۱.۹۷	۱.۵۴	۱.۵۲	۲.۴۸	۱.۸۸	۱
آیا این جنبش‌ها از موضوعات خاصی مانند حفاظت از محیط زیست حمایت می‌کنند و بر سیاست‌ها تأثیر می‌گذارند؟	۲.۰۰	۱.۰۰	۲.۰۰	۳.۰۰	۲.۳۹	۲.۳۱	۲.۱۹	۲.۲۸	۲.۲۹	۴
آیا این جنبش‌ها از موضوعات خاص مانند عدالت اجتماعی حمایت می‌کنند و بر سیاست‌ها تأثیر می‌گذارند؟	۵.۰۰	۴.۰۰	۱.۰۰	۲.۰۰	۲.۹۸	۲.۹۲	۲.۵۲	۲.۸۳	۲.۰۶	۲
آیا سازمانهای مردم‌نهاد امکان تشکیل سهل‌الوصل دارند؟	۳.۳۳	۳.۰۰	۲.۰۰	۱.۰۰	۲.۶۶	۲.۲۳	۲.۳۸	۲.۲۱	۲.۳۷	۳
جمع	۲.۰۳	۱۳.۰۰	۵.۲۵	۴.۸۳						
میانگین	۲.۰۵	۳.۲۲	۱.۳۱	۲.۲۱						

جدول فوق به ارزیابی اهمیت نسبی فاکتورهای مختلف مرتبط با جنبش‌های اجتماعی شهری می‌پردازد. این فاکتورها شامل موارد زیر است؛ «نقش جنبش‌های اجتماعی در شکل‌گیری منظر سیاسی شهر»: این فاکتور به طور مستقیم به تأثیرگذاری جنبش‌های اجتماعی بر شکل‌گیری فضای سیاسی شهر اشاره دارد. اعداد بالا در این سطر نشان می‌دهد که کار شنا سان به این نقش بسیار اهمیت می‌دهند. «آیا این جنبش‌ها از موضوعات خاصی مانند حفاظت از محیط زیست حمایت می‌کنند و بر سیاست‌ها تأثیر می‌گذارند؟» این فاکتور به تخصص‌گرایی جنبش‌ها و تأثیرگذاری آن‌ها بر سیاست‌گذاری‌های خاص می‌پردازد. عدد بالای این فاکتور نشان می‌دهد که کار شنا سان معتقدند جنبش‌های اجتماعی می‌توانند در حوزه‌های خاصی مانند محیط زیست تأثیرگذار باشند. «آیا این جنبش‌ها از موضوعات خاص مانند عدالت اجتماعی حمایت می‌کنند و بر سیاست‌ها تأثیر می‌گذارند؟» این فاکتور نیز مشابه فاکتور قبلی به تخصص‌گرایی جنبش‌ها و تأثیرگذاری آن‌ها بر سیاست‌گذاری‌های خاص، این بار در حوزه عدالت اجتماعی، می‌پردازد.

«آیا سازمان‌های مردم‌نهاد امکان تشکیل سهیل الوصول دارند؟»: این فاکتور به فضای باز سیاسی و امکان فعالیت سازمان‌های مردم‌نهاد اشاره دارد. عدد بالای این فاکتور نشان می‌دهد که کار شنا سان معتقدند وجود فضای باز برای فعالیت سازمان‌های مردم‌نهاد به پویایی جامعه مدنی کمک می‌کند.

بر اساس نتایج حاصل از این جدول، می‌توان به چند نتیجه مهم دست یافت: اهمیت جنبش‌های اجتماعی در شکل‌گیری منظر سیاسی: کار شنا سان بر نقش مهم جنبش‌های اجتماعی در شکل‌گیری فضای سیاسی شهر تأکید دارند. تخصص‌گرایی جنبش‌ها: جنبش‌های اجتماعی در حوزه‌های خاصی مانند محیط زیست و عدالت اجتماعی فعال هستند و می‌توانند بر سیاست‌گذاری‌ها تأثیرگذار باشند. اهمیت فضای باز برای فعالیت سازمان‌های مردم‌نهاد: وجود فضای باز برای فعالیت سازمان‌های مردم‌نهاد به پویایی جامعه مدنی کمک می‌کند. به صورت کلی، در عامل جنبش‌های اجتماعی شهری، حفاظت از محیط زیست رتبه یک را به خود اختصاص داده است.

جدول ۹. مقایسه زوجی فاکتور مربوط به موضوع (نقش رسانه‌ها و گروه‌های مدافع)

نقش رسانه‌ها و گروه‌های مدافع:	چگونه رسانه‌ها گفتمان عمومی...	آیا رسانه‌های محلی دیدگاه‌های...	تأثیر گروه‌های مدافع در شکل دادن...	آیا رسانه‌های محلی...	نرمال سازی				میانگین	رتبه
					۰.۶	۰.۳	۱.۹	۱.۳		
چگونه رسانه‌ها گفتمان عمومی و پاسخگویی سیاسی را در شهر شکل می‌دهند.	۱.۰	۰.۲	۴.۰	۳.۰	۰.۶	۰.۳	۱.۹	۱.۳	۱.۰	۲
آیا رسانه‌های محلی دیدگاه‌های متنوعی ارائه می‌دهند و تحلیل انتقادی را ترویج می‌کنند؟	۵.۰	۱.۰	۳.۰	۲.۰	۳.۰	۱.۹	۱.۴	۰.۸	۱.۸	۱
تأثیر گروه‌های مدافع در شکل دادن به بحث‌های سیاست‌گذاری و تأثیرگذاری بر افکار عمومی.	۰.۲	۰.۳	۱.۰	۳.۰	۰.۱	۰.۹	۰.۱	۰.۴	۰.۴	۳
آیا رسانه‌های محلی تأثیرگذار وجود دارد	۰.۳	۰.۵	۰.۳	۱.۰	۰.۲	۰.۲	۰.۰	۰.۱	۰.۱	۴
جمع	۶.۵	۲.۰	۸.۳	۹.۰						
میانگین	۱.۶	۰.۵	۲.۰	۲.۲						

جدول شماره ۹ به طور خاص به ارزیابی اهمیت نسبی فاکتورهای مختلف مرتبط با نقش رسانه‌ها و گروه‌های مدافع در شکل‌دهی افکار عمومی و سیاست‌گذاری‌ها می‌پردازد. این فاکتورها شامل موارد زیر است؛ «چگونه رسانه‌ها گفتمان عمومی و پاسخگویی سیاسی را در شهر شکل می‌دهند؟»: این فاکتور به نقش کلیدی رسانه‌ها در شکل‌دهی افکار عمومی و اعمال فشار بر سیاست‌گذاران اشاره دارد. عدد بالای این فاکتور نشان می‌دهد که کار شنا سان به این نقش بسیار اهمیت می‌دهند. «آیا رسانه‌های محلی دیدگاه‌های متنوعی ارائه می‌دهند و تحلیل انتقادی را ترویج می‌کنند؟»: این فاکتور به تنوع دیدگاه‌ها و وجود نقد در رسانه‌های محلی اشاره دارد. عدد بالای این فاکتور نشان می‌دهد که کارشناسان معتقدند تنوع دیدگاه‌ها و نقد سازنده به تقویت دموکراسی کمک می‌کند. «تأثیر گروه‌های مدافع در شکل‌دادن به بحث‌های سیاست‌گذاری و تأثیرگذاری بر افکار عمومی»: این فاکتور به نقش گروه‌های مدافع در شکل‌دهی سیاست‌گذاری‌ها و تأثیرگذاری بر افکار عمومی اشاره دارد. عدد بالای این فاکتور نشان می‌دهد که کارشناسان به نقش

گروه‌های مدافع در ایجاد تغییر اجتماعی اهمیت می‌دهند. «آیا رسانه‌های محلی تأثیرگذار وجود دارد؟»: این فاکتور به وجود رسانه‌های محلی قدرتمند و تأثیرگذار اشاره دارد. عدد بالای این فاکتور نشان می‌دهد که کارشناسان معتقدند وجود رسانه‌های محلی قوی می‌تواند به تقویت جامعه مدنی کمک کند.

بر اساس نتایج حاصل از این جدول، می‌توان به چند نتیجه مهم دست یافت؛ اهمیت رسانه‌ها در شکل‌دهی افکار عمومی: رسانه‌ها نقش بسیار مهمی در شکل‌دهی گفتمان عمومی و اعمال فشار بر سیاست‌گذاران دارند. ضرورت تنوع دیدگاه‌ها و نقد: وجود رسانه‌های محلی با دیدگاه‌های متنوع و نقد سازنده به تقویت دموکراسی کمک می‌کند. نقش مهم گروه‌های مدافع: گروه‌های مدافع می‌توانند در شکل‌دهی سیاست‌گذاری‌ها و ایجاد تغییر اجتماعی نقش مهمی ایفا کنند. اهمیت رسانه‌های محلی قوی: وجود رسانه‌های محلی قدرتمند می‌تواند به تقویت جامعه مدنی کمک کند. به صورت کلی، در عامل نقش رسانه‌ها و گروه‌های مدافع؛ تأثیر گروه‌های مدافع در شکل‌دادن به بحث‌های سیاست‌گذاری و تأثیرگذاری بر افکار عمومی رتبه یک را به خود اختصاص داده است.

جدول ۱۰. مقایسه زوجی فاکتور مربوط به موضوع (سازگاری و نوآوری)

رتبه	میانگین	نرمال سازی				آیا شهر از رویکردهای نوآوران	میزان پاسخگویی ساختار سیاسی	آیا ساختار کنونی حکمرانی شهری	ظرفیت شهر برای تطبیق ساختار	سازگاری و نوآوری
		۰.۶۴	۱.۶۰	۰.۳۶	۰.۵۵					
۴	۰.۷۹	۰.۶۴	۱.۶۰	۰.۳۶	۰.۵۵	۰.۳۳	۴.۰۰	۰.۵۰	۱.۰۰	ظرفیت شهر برای تطبیق ساختارها و استراتژی‌های سیاسی خود برای مقابله با چالش‌های نوظهور.
۳	۰.۸۰	۰.۹۶	۰.۴۰	۰.۷۳	۱.۱۰	۰.۵۰	۱.۰۰	۱.۰۰	۲.۰۰	آیا ساختار کنونی حکمرانی شهری امکان پاسخگویی به چالش‌ها را دارد؟
۱	۱.۴۶	۱.۹۲	۱.۶۰	۲.۱۸	۰.۱۴	۰.۲۵	۱.۰۰	۱.۰۰	۰.۲۵	میزان پاسخگویی ساختار سیاسی به واقعیت‌های اقتصادی و پیشرفت‌های فناوری
۲	۰.۹۱	۰.۴۸	۰.۴۰	۰.۵۵	۲.۲۱	۱.۰۰	۴.۰۰	۳.۰۰	۴.۰۰	آیا شهر از رویکردهای نوآرانه برای حکمرانی، مشارکت شهروندان و حل مشکلات استقبال می‌کند؟
						جمع	۷.۲۵	۵.۵۰	۱۰.۰۰	۲.۰۸
						میانگین	۱.۸۱	۱.۳۸	۲.۵۰	۰.۵۲

جدول فوق به طور خاص به ارزیابی اهمیت نسبی فاکتورهای مختلف مرتبط با سازگاری و نوآوری در ساختارهای سیاسی و اجتماعی شهر می‌پردازد. این فاکتورها شامل موارد زیر است: «ظرفیت شهر برای تطبیق ساختارها و راهبردهای سیاسی خود برای مقابله با چالش‌های نوظهور»: این فاکتور به توانایی شهر در انطباق با تغییرات و چالش‌های جدید اشاره دارد. عدد بالای این فاکتور نشان می‌دهد که کارشناسان به این توانایی بسیار اهمیت می‌دهند. «آیا ساختار کنونی حکمرانی شهری امکان پاسخگویی به چالش‌ها را دارد؟»: این فاکتور به کارآمدی ساختار حکمرانی موجود در مواجهه با چالش‌ها می‌پردازد. عدد بالای این فاکتور نشان می‌دهد که کارشناسان بر اهمیت داشتن یک ساختار حکمرانی انعطاف‌پذیر تأکید دارند. «میزان پاسخگویی ساختار سیاسی به واقعیت‌های اقتصادی و پیشرفت‌های فناوری»: این فاکتور به ارتباط بین ساختار سیاسی و تحولات اقتصادی و فناوری اشاره دارد. عدد بالای این فاکتور نشان می‌دهد که کارشناسان معتقدند ساختار سیاسی باید با تغییرات اقتصادی و فناوری هماهنگ باشد. «آیا شهر از رویکردهای نوآرانه برای حکمرانی، مشارکت شهروندان و حل مشکلات استقبال می‌کند؟»: این فاکتور به وجود روحیه نوآوری و استفاده از روش‌های جدید در مدیریت شهری اشاره دارد. عدد بالای این فاکتور نشان می‌دهد که کارشناسان

به اهمیت نوآوری در حل مسائل شهری اعتقاد دارند.

بر اساس نتایج حاصل از این جدول، می‌توان به چند نتیجه مهم دست یافت؛ اهمیت سازگاری با تغییرات: کارشناسان بر اهمیت توانایی شهر در انطباق با تغییرات و چالش‌های جدید تأکید دارند. ضرورت داشتن ساختار حکمرانی کارآمد: ساختار حکمرانی باید به گونه‌ای باشد که بتواند به چالش‌های جدید پاسخگو باشد. ارتباط بین ساختار سیاسی و تحولات اقتصادی و فناوری: ساختار سیاسی باید با تغییرات اقتصادی و فناوری هماهنگ باشد. اهمیت نوآوری در مدیریت شهری: استفاده از روش‌های نوآورانه در مدیریت شهری به بهبود عملکرد شهر کمک می‌کند. نتایج جدول نشان می‌دهد در عامل سازگاری و نوآوری؛ میزان پاسخگویی ساختار سیاسی به واقعیت‌های اقتصادی و پیشرفت‌های فناوری، رتبه یک را به خود اختصاص داده است.

جدول ۱۱. وزن و رتبه نهایی موضوعات و جایگاه فاکتورها

رتبه نهایی فاکتورها	میانگین	سازگاری و نوآوری	نقش رسانه‌ها و گروه‌های مدافع	جنبش‌های اجتماعی شهری	ارتباط با دولت ملی و منطقه	احزاب و ائتلاف‌های سیاسی محلی	دینامیک قدرت در حال تحول	فرهنگ سیاسی	مشارکت شهروندان	نظام سیاسی	فاکتورها	
											وزن	رتبه
۷	۱	۰.۵	۱.۴	۱.۸	۰.۴	۰.۹	۰.۹	۰.۹	۱.۷	۰.۲	۰.۲	۶
۱۳	۰.۴	۰.۲	۰.۶	۰.۸	۰.۲	۰.۴	۰.۴	۰.۴	۰.۳	۰.۳	۰.۴۱	وجود ساختار رسمی
۶	۱.۱	۰.۶	۱.۶	۲	۰.۵	۱	۱	۱	۱.۶	۰.۷	۱.۱۱	توزیع قدرت
۳	۱.۵	۰.۹	۲.۲	۲.۸	۰.۷	۱.۴	۱.۴	۱.۴	۲.۲	۰.۹	۱.۵ 3	وجود سیستم انتخاباتی
۱۰	۰.۷	۰.۴	۱	۱.۳	۰.۳	۰.۶	۰.۶	۰.۶	۱	۰.۴	۰.۶۹	وجود مکانیسم‌هایی برای عدم فرمان قدرت مطلق
۸	۰.۹	۰.۵	۱.۴	۱.۷	۰.۴	۰.۹	۰.۹	۰.۹	۱.۴	۰.۶	۰.۹۳	شوراهای مشورتی شهروندی
۲	۱.۸	۱	۲.۵	۳.۲	۰.۸	۱.۶	۱.۶	۱.۶	۲.۶	۱.۱	۱.۷۴	جلسات عمومی
۱۳	۰.۴	۰.۲	۰.۶	۰.۷	۰.۲	۰.۴	۰.۴	۰.۴	۰.۶	۰.۲	۰.۴	سازمان‌های مردمی
۱۴	۰.۲	۰.۱	۰.۳	۰.۳	۰.۱	۰.۲	۰.۲	۰.۲	۰.۳	۰.۱	۰.۱ ۸	دموکراسی مستقیم
۶	۱.۱	۰.۶	۱.۶	۲	۰.۵	۱	۱	۱	۱.۶	۰.۷	۱.۰ ۸	سطح اعتماد
۶	۱.۱	۰.۶	۱.۵	۱.۹	۰.۵	۱	۱	۱	۱.۵	۰.۶	۱.۰ ۴	مدارا با مخالفان
۵	۱.۲	۰.۷	۱.۷	۲.۲	۰.۵	۱.۱	۱.۱	۱.۱	۱.۸	۰.۷	۱.۲	مشارکت سیاسی
۱۴	۰.۲	۰.۱	۰.۳	۰.۳	۰.۱	۰.۲	۰.۲	۰.۲	۰.۳	۰.۱	۰.۱ ۸	مصرف رسانه ای
۹	۰.۸	۰.۴	۱.۱	۱.۴	۰.۳	۰.۷	۰.۷	۰.۷	۱.۱	۰.۵	۰.۷ ۶	تغییر جمعیت‌شناسی
۱۲	۰.۵	۰.۳	۰.۷	۰.۹	۰.۲	۰.۴	۰.۴	۰.۴	۰.۷	۰.۳	۰.۴ ۷	جنبش‌های مردمی
۷	۱	۰.۵	۱.۴	۱.۸	۰.۴	۰.۹	۰.۹	۰.۹	۱.۴	۰.۶	۰.۹ ۷	تأثیر فناوری

رتبه نهایی فاکتورها	میانگین	سازگاری و نوآوری	نقش رسانه ها و گروه های مدافع؛	جنبش های اجتماعی شهری	ارتباط با دولت های ملی و منطقه	احزاب و ائتلاف های سیاسی محلی	دینامیک قدرت در حال تحول	فرهنگ سیاسی	مشارکت شهروندان	نظام سیاسی	فاکتورها	
											۰.۲ ۶	۱.۷ ۴
۷	۱	۰.۵ ۶	۱.۴ ۵	۱.۸ ۴	۰.۴ ۴	۰.۹ ۲	۰.۹ ۲	۰.۹ ۲	۱.۷ ۴	۰.۲ ۶	تغییرات اقتصادی	۰.۵ ۱
۱۲	۰.۵	۰.۳	۰.۷	۰.۹	۰.۲	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۸	۰.۳	وجود و حضور احزاب سیاسی	۱.۰ ۴
۶	۱.۱	۰.۵	۱.۵	۱.۹	۰.۵	۱	۱	۱	۱.۵	۰.۶	وجود پلتفرم های روشن احزاب	۱.۸ ۲
۲	۱.۸	۱	۲.۶	۳.۳	۱.۸	۱.۷	۱.۷	۱.۷	۲.۷	۱.۱	تمرکز انتخابات محلی بر کاندیداهای فردی و ائتلافهای موقت	۰.۸ ۲
۹	۰.۸	۰.۴	۱.۲	۱.۵	۰.۴	۰.۷	۰.۷	۰.۷	۱.۲	۰.۵	تمرکز انتخابات محلی و کاندیداهای قومیتی	۰.۲ ۴
۱۴	۰.۲	۰.۱	۰.۴	۰.۴	۰.۱	۰.۲	۰.۲	۰.۲	۰.۴	۰.۲	سطح خودمختاری شهر	۱.۲ ۳
۴	۱.۳	۰.۷	۱.۸	۲.۳	۰.۵	۱.۱	۱.۱	۱.۱	۱.۸	۰.۸	کنترل بر بودجه، مالیات و...	۰.۹ ۹
۷	۱	۰.۶	۱.۴	۱.۸	۰.۴	۰.۹	۰.۹	۰.۹	۱.۵	۰.۶	ارتباط دو سویه شورای شهر یا نهادهای دولتی	۰.۵۹
۱۱	۰.۶	۰.۳	۰.۹	۱.۱	۰.۳	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۹	۰.۴	تعامل با دولت های ملی و منطقه ای	۰.۲
۱۴	۰.۲	۰.۱	۰.۳	۰.۳	۰.۱	۰.۲	۰.۲	۰.۲	۰.۳	۰.۱	نقش جنبش های اجتماعی	۱.۸۸
۱	۱.۹	۱.۱	۲.۷	۳.۵	۰.۸	۱.۷	۱.۷	۱.۷	۲.۸	۱.۲	حمایت حفاظت از محیط زیست توسط جنبش های محیط زیستی	۰.۲۹
۱۴	۰.۳	۰.۲	۰.۴	۰.۵	۰.۱	۰.۳	۰.۳	۰.۳	۰.۴	۰.۲	حمایت از عدالت اجتماعی توسط جنبش های محیط زیستی	۱.۰۶
۶	۱.۱	۰.۶	۱.۵	۲	۰.۵	۱	۱	۱	۱.۶	۰.۷	تشکیل سهل الوصل سازمانهای مردم نهاد	۰.۳۷
۱۳	۰.۴	۰.۲	۰.۵	۰.۷	۰.۲	۰.۳	۰.۳	۰.۳	۰.۵	۰.۲	نقش رسانه ها در شکل دهی گفتمان عمومی	۱.۰۶
۶	۱.۱	۰.۶	۱.۵	۲	۰.۵	۱	۱	۱	۱.۶	۰.۷	تحلیل انتقادی توسط رسانه های محلی	۱.۸ ۳
۱۳	۰.۴	۰.۲	۰.۶	۰.۸	۰.۲	۰.۴	۰.۴	۰.۴	۰.۶	۰.۳	تأثیرگذاری بر افکار عمومی.	۰.۴۳
۱۴	۰.۲	۰.۱	۰.۲	۰.۳	۰.۱	۰.۱	۰.۱	۰.۱	۰.۲	۰.۱	وجود رسانه های محلی تاثیر گذار	۰.۱۵
۹	۰.۸	۰.۴	۱.۱	۱.۵	۰.۳	۰.۷	۰.۷	۰.۷	۱.۲	۰.۵	ظرفیت شهر برای مقابله با چالش های نوظهور.	۰.۷۹
۹	۰.۸	۰.۴	۱.۲	۱.۵	۰.۴	۰.۷	۰.۷	۰.۷	۱.۲	۰.۵	ساختار کنونی حکمرانی برای پاسخگویی به چالشها	۰.۸
۳	۱.۵	۰.۸	۲.۱	۲.۷	۱.۶	۱.۳	۱.۳	۱.۳	۲.۱	۰.۹	پاسخگویی به واقعتهای اقتصادی و پیشرفتهای فناوری	۱.۴۶
۸	۰.۹	۰.۵	۱.۳	۱.۷	۰.۴	۰.۸	۰.۸	۰.۸	۱.۳	۰.۶	توان شهر در رویکردهای نوآورانه برای حکمرانی، مشارکت شهروندان	۰.۹۱
	۰.۹	۰.۵	۱.۳	۱.۶	۰.۴	۰.۸	۰.۸	۰.۸	۱.۳	۰.۵	میانگین	
	۳	۵	۲	۱	۶	۴	۴	۴	۲	۵	رتبه نهایی موضوعات	

نتیجه گیری

در زمینه توسعه شهری، اولویت بندی راهبردهای سیاسی، نقشی اساسی در شکل گیری شهرهای پایدار و فراگیر دارد. این تحقیق، مؤلفه های راهبردی مختلف توسعه سیاسی شهر را مورد بررسی قرار داده است و بر نیاز به رویکردی سازمان یافته برای اولویت بندی این راهبردها بر اساس تأثیر بالقوه و امکان سنجی آنها تأکید کرده است. یافته های ما نشان می دهد که مشارکت سیاسی مؤثر، همکاری ذینفعان و حکمرانی شفاف برای اجرای موفقیت آمیز طرح های توسعه شهری اساسی هستند. با اولویت بندی راهبردهایی که مشارکت مدنی را تقویت می کنند و راهبردهایی که مشارکت های عمومی - خصوصی را تقویت می کنند، شهرها می توانند محیطی مناسب برای نوآوری و تاب آوری ایجاد کنند. علاوه بر این، تجزیه و تحلیل داده ها نشان می دهد که زمینه محلی به طور قابل توجهی بر اثربخشی استراتژی های مختلف تأثیر می گذارد. بنابراین، اتخاذ یک چارچوب انعطاف پذیر برای سیاست گذاران ضروری است که امکان انطباق بر اساس چالش ها و فرصت های خاص شهری را فراهم کند. این رویکرد مناسب نه تنها بهره وری منابع را به حداکثر می رساند، بلکه تضمین می کند که صدای جوامع به حاشیه رانده شده، شنیده می شود و در فرآیند تصمیم گیری ادغام می شود. در نتیجه، اولویت بندی راهبردهای توسعه سیاسی باید مبتنی بر درک جامع پویایی شهری و نیازهای جامعه باشد. تحقیقات آینده باید بر مطالعات طولی تمرکز کند که اثرات بلندمدت این استراتژی ها را بر پایداری شهری و برابری اجتماعی ارزیابی کند. با انجام این کار، ما می توانیم به گفتمان جاری در مورد توسعه سیاسی شهری کمک کنیم و راهکارهایی را برای دست اندرکاران و سیاست گذاران به طور یکسان ارائه کنیم.

تحقیق حاضر با هدف شناسایی و اولویت بندی راهبردهای توسعه سیاسی شهرستان خرم آباد انجام شده است. با بهره گیری از روش تحلیل سلسله مراتبی (AHP) و نظر کارشناسان سیاسی، مؤلفه ها و فاکتورهای کلیدی در این زمینه شناسایی و رتبه بندی شدند. نتایج این پژوهش نشان می دهد که مشارکت شهروندان، جنبش های اجتماعی شهری و نقش رسانه ها و گروه های مدافع، سه مؤلفه اصلی و با اهمیت در توسعه سیاسی این شهر هستند. پژوهش انجام شده در مورد اولویت بندی راهبردهای توسعه سیاسی در خرم آباد چندین یافته مهم را نشان می دهد که به حکمرانی مؤثر و رشد پایدار شهر کمک می کند. خرم آباد با سابقه ای غنی و پویایی سیاسی-اجتماعی منحصر به فرد، فرصت ها و چالش هایی را برای توسعه سیاسی ارائه می کند.

در سطح فاکتورها نیز، نقش جنبش های اجتماعی، تحلیل انتقادی توسط رسانه های محلی، جلسات عمومی، وجود پلتفرم های روشن احزاب، وجود سیستم انتخاباتی، پاسخگویی به واقعیت های اقتصادی و پیشرفت های فناوری، به ترتیب بیشترین اهمیت را دارند. این یافته ها حاکی از آن است که برای توسعه سیاسی پایدار در خرم آباد، باید به تقویت مشارکت شهروندان در تصمیم گیری ها، حمایت از فعالیت های جنبش های اجتماعی، ارتقای نقش رسانه ها در اطلاع رسانی و نقد سازنده، برگزاری جلسات عمومی منظم، تقویت احزاب سیاسی با برنامه های مشخص، ایجاد سیستم انتخاباتی شفاف و پاسخگو به نیازهای شهروندان و تطبیق ساختارهای شهری با تحولات اقتصادی و فناوری توجه ویژه شود.

نتایج این پژوهش نشان می دهد که توسعه سیاسی در خرم آباد، نیازمند یک رویکرد جامع و چندجانبه است که در آن تمامی بازیگران سیاسی، اجتماعی و اقتصادی مشارکت فعال داشته باشند. همچنین، برای دستیابی به توسعه سیاسی پایدار، لازم است به عوامل فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی مؤثر بر توسعه سیاسی توجه شود.

اهمیت این پژوهش در آن است که به مسئولان شهری و برنامه ریزان توسعه، نقشه راهی برای توسعه سیاسی شهر خرم آباد ارائه می دهد. با توجه به یافته های این پژوهش، می توان برنامه ها و سیاست هایی را تدوین کرد که به تقویت مشارکت شهروندان، تقویت جامعه مدنی، ارتقای نقش رسانه ها و پاسخگویی بیشتر مسئولان به مطالبات مردم منجر شود.

با توجه به نتایج این پژوهش، پیشنهادها زیر برای بهبود وضعیت موجود شهرستان خرم آباد در زمینه توسعه

سیاسی ارائه می‌شود:

تقویت مشارکت شهروندان: مشارکت برای جوامع امروزی امری ضروری و غیر قابل انکار است. برگزاری جلسات عمومی منظم، ایجاد سامانه‌های آنلاین برای مشارکت شهروندان در تصمیم‌گیری‌ها، تشکیل شورای محلات و حمایت از فعالیت‌های سازمان‌های مردم‌نهاد از راهکارهای ارتقای مشارکت شهروندان می‌باشد. البته ارتقای قابلیت‌های دولت و نهادهای محلی بسیار مهم است. برنامه‌ها و کارگاه‌های آموزشی می‌تواند مسئولان را توانمند کند و ارائه خدمات را بهبود بخشد.

حمایت از فعالیت‌های جنبش‌های اجتماعی: ایجاد فضای مناسب برای فعالیت‌های قانونی جنبش‌های اجتماعی، حمایت از تشکیل اتحادیه‌ها و انجمن‌های صنفی و تقویت نقش آن‌ها در نظارت بر عملکرد دستگاه‌های اجرایی.

ارتقای نقش رسانه‌ها: حمایت از رسانه‌های مستقل، ایجاد فضای آزاد برای بیان نظرات مختلف، برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای خبرنگاران و تقویت سواد رسانه‌ای شهروندان.

تقویت احزاب سیاسی: تقویت حکومت مشارکتی بین دولت، جامعه مدنی و بخش خصوصی، راه‌حل‌های نوآورانه و اشتراک منابع را تقویت می‌کند. حمایت از تشکیل احزاب سیاسی با برنامه‌های مشخص و ایده‌های متفاوت، تداوم برگزاری انتخابات آزاد و عادلانه و تقویت رقابت‌های سیاسی سالم از راهکاری تقویت احزاب می‌باشد.

شفافیت و پاسخگویی: ایجاد سامانه‌های اطلاعاتی شفاف، انتشار اطلاعات مربوط به تصمیم‌گیری‌ها و عملکرد دستگاه‌های اجرایی، برگزاری جلسات پرسش و پاسخ با مسئولان و ایجاد کانال‌های ارتباطی موثر با شهروندان.

توسعه زیرساخت‌های شهری: سرمایه‌گذاری در توسعه زیرساخت‌های شهری، بهبود کیفیت خدمات عمومی، ایجاد فرصت‌های شغلی و کاهش نابرابری‌های اجتماعی.

آموزش و فرهنگ‌سازی: برگزاری کارگاه‌های آموزشی در زمینه مشارکت سیاسی، دموکراسی و حقوق شهروندی، تقویت فرهنگ گفتگو و تحمل‌پذیری و ارتقای سطح آگاهی عمومی.

با اجرای این پیشنهادها، می‌توان به تدریج به توسعه سیاسی پایدار در شهرستان خرم‌آباد دست یافت و این شهرستان را به شهری پویا، مشارکت‌پذیر و پاسخگو تبدیل کرد. و خرم‌آباد با تمرکز بر این راهبردهای اولویت‌دار، می‌تواند چشم‌انداز سیاسی خود را به سمت ارتقای حکمرانی، رضایت بیشتر شهروندان و بهبود شرایط اجتماعی-اقتصادی سوق دهد. یافته‌های این تحقیق به عنوان پایه‌ای برای ابتکارات توسعه سیاسی آینده در شهرستان، با هدف ایجاد یک محیط سیاسی جامع‌تر و فراگیرتر عمل می‌کند.

منابع

- امیری، علی، مسعودی راد، ماندانا، رضایی، مریم. (۱۳۹۹). بررسی تأثیر جدایی‌گزینی اکولوژیکی بر رفتارهای انتخاباتی شهروندان (مطالعه موردی: شورای شهر خرم‌آباد). *پژوهش‌های جغرافیایی انسانی*، ۲(۵۲)، ۶۷۵-۶۹۶. doi: ۶۷۵-۶۹۶
- پلانوکلاک، ویکی ال. کرسول، جان دبلیو. (۱۴۰۰). روش تحقیق، ترجمه مهدی وفاپای زاده، تهران: زرین اندیشمند.
- چوپانیان، جواد، اسماعیلی، حسن. (۱۳۹۹). شهر سلوکیه نمادی از تاثیر هنر قوم یونانی در معماری و شهرسازی دوره سلوکیه و اشکانیان در ایران. *مطالعات اجتماعی اقوام*، ۱(۲)، ۲۷۵-۲۵۹. doi: ۲۵۹-۲۷۵. jsse.۱۰,۲۲۱۱۱.۲۰۲۱,۳۷۳۵۱,۱۰۳۶
- زاهدی، محمدجواد، و بیرانوند، علی. (۱۳۸۹). پایگاه اقتصادی - اجتماعی و نگرش به مشارکت سیاسی (مطالعه موردی: شهر خرم‌آباد). *مجله جامعه شناسی ایران*، ۱۱(۲)، ۷۳-۵۱.
- سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان لرستان (۱۳۹۹). *سالنامه آماری استان لرستان*، خرم‌آباد: معاونت آمار سازمان مدیریت.
- فکوهی، ناصر. (۱۳۸۳). *انسان‌شناسی شهری*، تهران: نی.

- فلاحی سیف‌الدین، علی، امیری، علی، ولی‌زاده، داراب. (۱۳۹۳). بررسی ریشه‌های توسعه نیافتگی سیاسی در استان لرستان، فصلنامه تاریخ، ۹ (۳۵)، ۳۳-۱.
- قدسی پور، حسن. (۱۳۹۸). فرایند تحلیل سلسله مراتبی (AHP)، تهران: دانشگاه امیرکبیر.
- مامفورد، لوییس. (۱۳۹۰). شهر در بستر تاریخ، ترجمه احمد عظیمی بلوریان، تهران: رسا.
- معتضدراد، آناهیتا، و سپهوند، ابراهیم. (۱۳۹۲). بررسی جامعه‌شناختی عوامل موثر بر میزان مشارکت سیاسی (مطالعه موردی دبیران متوسطه شهر خرم‌آباد، ۱۳۹۲). مطالعات سیاسی، ۵ (۱۹)، ۶۳-۹۲.
- موریس، جیمز (۱۳۷۴). تاریخ شکل شهر تا انقلاب صنعتی، تهران: دانشگاه علم و صنعت ایران.
- Bennett, W. L. (1998). The media and democratic development: The social basis of political communication. *Communicating democracy: The media and political transitions*, 195-207.
- Buis, H. (2009). The role of local government associations in increasing the effectiveness of city-to-city cooperation. *Habitat International*, 33(2), 190-194.
- Calzada, I. (2017). The techno-politics of data and smart devolution in city-regions: Comparing Glasgow, Bristol, Barcelona, and Bilbao. *Systems*, 5(1), 18.
- DeSantis, V. S., & Renner, T. (2002). City government structures: An attempt at clarification. *State and Local Government Review*, 34(2), 95-104.
- Dilworth, R., & Weaver, T. P. (Eds.). (2020). *How ideas shape urban political development*. University of Pennsylvania Press.
- Dorward, N., Fox, S., & Hoelscher, K. (2024). *Cities, Urbanization and Political Change* (No. y6qj). Center for Open Science.
- Evers, D., & De Vries, J. (2013). Explaining governance in five mega-city regions: rethinking the role of hierarchy and government. *European Planning Studies*, 21(4), 536-555.
- Firmino, R. J., & Frey, K. (2014). La ciudad y la construcción socio-política de la planificación urbano-tecnológico. *Revista EURE-Revista de Estudios Urbano Regionales*, 40(119).
- Ha, H., & Jenkins, J. A. (2024). Do presidents favor co-partisan mayors in the allocation of federal grants?. *Political Science Research and Methods*, 1-10.
- Hand, I. (2024). "If the Municipality Cannot Do It!": Negotiating the Boundary between State and Society in Early Republican Turkish Cities. *Journal of Urban History*, 50(2), 289-306.
- Hovik, S., Giannoumis, G. A., Reichborn-Kjennerud, K., Ruano, J. M., McShane, I., & Legard, S. (2022). *Citizen Participation in the Information Society: Comparing Participatory Channels in Urban Development* (p. 196). Springer Nature.
- Jakaitis, J., Paliulis, N., & Jakaitis, K. (2009). Aspects of the national urban policy management under conditions of integrated planning. *Technological and Economic Development of Economy*, 15(1), 26-38. <https://doi.org/10.3846/1392-8619.2009.15.26-38>
- Jouve, B. (2007). Urban Societies and Dominant Political Coalitions in the Internationalization of Cities. *Environment and Planning C: Government and Policy*, 25(3), 374-390. <https://doi.org/10.1068/c0639>
- Kalandides, A. (2018). Citizen participation: towards a framework for policy assessment. *Journal of Place Management and Development*, 11(2), 152-164.
- Lee, E. C. (2024). *The politics of nonpartisanship: A study of California city elections*. Univ of California Press.
- Lewis, N. P., & Lewis, H. M. (1922). *The planning of the modern city: a review of the principles governing city planning*. Publisher : University of Michigan Library.

- Li, L., Zhang, J., Zhao, G., Zhang, D., Han, R., Lin, Y., & Hao, N. (2024). Leaders' Power, Promotion Pressure, and China's Urbanization Speed. *Journal of Urban Planning and Development*, 150(3), 04024018.
- Michels, A. M. (2006). Citizen participation and democracy in the Netherlands. *Democratization*, 13(02), 323-339.
- Mills, D. E., Izadgoshasb, I., & Pudney, S. G. (2021). Smart city collaboration: A review and an agenda for establishing sustainable collaboration. *Sustainability*, 13(16), 9189.
- Nam, T., & Pardo, T. A. (2014). The changing face of a city government: A case study of Philly311. *Government Information Quarterly*, 31, S1-S9.
- Pagano, M. A., & Bowman, A. O. M. (1997). *Cityscapes and capital: The politics of urban development*. JHU Press.
- Petrova, M., Sen, A., & Yildirim, P. (2021). Social media and political contributions: The impact of new technology on political competition. *Management Science*, 67(5), 2997-3021.
- Politewicz, A. (2013). Politics of the sustainable development of cities in the area of environmental protection: with the example of Warsaw. *Folia Pomeranae Universitatis Technologiae Stetinensis. Oeconomica*, (73).
- Prahono, A. (2015). Evaluating the role e-government on public administration reform: Case of official city government websites in Indonesia. *Procedia Computer Science*, 59, 27-33.
- Rahnama, M. R., Ajza Shokouhi, M., Shakiba, B., Naderi Maivan, R. A., & Zaferanlou, A. (2012). A Strategy for Sustainable Development in Urban Areas. *Journal of Applied Environmental and Biological Sciences*, 2.
- Ross, B. H., & Levine, M. A. (2015). *Urban politics: Cities and suburbs in a global age*. Routledge.
- Sagalyn, L. B. (1997). Negotiating for Public Benefits: The Bargaining Calculus of Public-Private Development. *Urban Studies*, 34(12), 1955-1970. <https://doi.org/10.1080/0042098975169>
- Sahid, A., Amirullah, I., Rahman, A. A., Senaman, A., & Yusriadi, Y. (2020). The role of the government in supporting the duties of local governments in Makassar City. *International Journal of Scientific and Technology Research*, 9(3), 3774-3777.
- Tewdwr-Jones, M., & McNeill, D. (2000). The Politics of City-Region Planning and Governance: Reconciling the National, Regional and Urban in the Competing Voices of Institutional Restructuring. *European Urban and Regional Studies*, 7(2), 119-134. <https://doi.org/10.1177/096977640000700202>
- Uslu, H., & Dağ, R. (2024). Does the Governorship Matter for Provincial Economic Development?. *International Journal of Public Administration*, 47(8), 551-565.
- Voltmer, K. (2004). *Mass media and political communication in new democracies*. Routledge.
- Zhuravleva, T. A. (2022). Political strategies of urban development: The crisis of vision. *Political science (RU)*, 3, 64-180. doi: 10.31249/poln/2022.03.08